

Warszawa, dn. 22 stycznia 2009 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

*ul. Śniadeckich 10, 00-656 Warszawa
tel.: 022 696 55 44, fax: 022 629 60 79*

ZBIA/500/12/2009/ESn

**Szanowni Państwo
Kuratorzy Oświaty
Wszyscy**

Szanowni Państwo,

W związku z licznymi doniesieniami prasowymi na temat wzrostu zachorowań na wszawicę oraz kierowanym do mnie zapytaniem w tej sprawie, biorąc pod uwagę dobro dziecka, zwracam się do Państwa Kuratorów z prośbą o podjęcie działań informacyjnych mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby. Przekazuję w załączeniu szczegółową informację opracowaną w Biurze Rzecznika Praw Dziecka.

Dziecku, realizującemu obowiązek szkolny, przysługuje prawo do szczególnej opieki zdrowotnej zagwarantowanej przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 z późn. zm.) oraz przepisami określonymi w art. 92 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Szczegółowe regulacje dotyczące tej problematyki zawiera rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2004 r. Nr 282, poz. 2814 z późn. zm.).

Mając na uwadze jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka, na mocy art. 10 a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą jak we wstępie.

Z poważaniem
Marek Michalak

Do wiadomości:

Pani Katarzyna Hall - Minister Edukacji Narodowej

Dokonywanie w przedszkolach i szkołach przeglądów higieny osobistej.

Prawo w pełni reguluje kwestie podejmowania działań, zarówno przez rodziców, dyrektorów szkół, jak i przez poszczególne, zobowiązane do tego organy.

O prawie dziecka, realizującego obowiązek szkolny, do szczególnej opieki zdrowotnej stanowi ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz.74 z późn. zm.) oraz art. 92 ustawy z dnia 7 września 1991 r. systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Problematykę tę szczegółowo reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2004 r. Nr 282, poz. 2814 z późn. zm.).

Należałoby także nadmienić, że w roku 2004 r., nakładem Instytutu Matki i Dziecka Zakładu Medycyny Szkolnej, ukazała się publikacja „Standardy w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami sprawowanej przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej” (na zlecenie Ministerstwa Zdrowia, w ramach programu polityki zdrowotnej „Wdrażanie standardów w opiece zdrowotnej nad populacją w wieku szkolnym”). Określa ona zasady postępowania pielęgniarki / higienistki szkolnej oraz lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Choć standardy te nie mają charakteru obowiązującej regulacji prawnej, jednakże zostały przyjęte do stosowania ze względu na swój cel – obejmujący m.in. ujednoczenie wymagań w zakresie postępowania w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami.

Zgodnie z obowiązującymi standardami, pielęgniarka i higienistka szkolna w ramach profilaktycznej opieki pielęgniarskiej rozpoznaje problemy zdrowotne i społeczne uczniów i wynikające z nich potrzeby zdrowotne, w tym w zakresie higieny osobistej. Przy czym jeśli chodzi o stosowaną przed laty procedurę kontroli czystości uczniów należy zauważyć, że odstąpiono od niej, gdyż odbywała się w sposób niewłaściwy (obejmowała wszystkich uczniów szkoły, była przeprowadzana dwukrotnie w ciągu roku szkolnego w sposób budzący wiele zastrzeżeń – w obecności wszystkich uczniów – naruszający poczucie ich godności). Dlatego obecnie nie wolno ani pielęgniarce ani nauczycielowi przeprowadzać publicznie kontroli czystości uczniów. Natomiast prawo nie zabrania dokonywania tej kontroli w sposób właściwy, zaś w sytuacji zagrożenia jest ona niezbędna.

Należy dodać, że działania podejmowane na terenie szkoły przez pielęgniarkę - w sposób odpowiedni, uwzględniający obowiązujące przepisy - nie naruszają godności dziecka.

Trzeba wyjaśnić, że w sytuacji, gdy pielęgniarka zaobserwuje sama lub uzyska informację od wychowawcy klasy, że stan higieny osobistej ucznia budzi zastrzeżenia, powinna zaprosić go do gabinetu po wcześniejszym uprzedzeniu, na rozmowę bez obecności osób trzecich.

Rozmowa ta wymaga od niej wiele taktu i empatii. Powinna poinformować ucznia, że jej celem jest udzielenie mu pomocy w pielęgnacji własnego ciała, sprawdzenie czy nie ma zmian na skórze, we włosach, które wymagają leczenia. Działania te powinny zakończyć się ustaleniem, czy i jakie, uczeń ma trudności w utrzymaniu higieny osobistej i udzielenie mu (oraz rodzicom) pomocy w znalezieniu sposobu ich rozwiązania.

W razie potrzeby pielęgniarka może kontynuować okresowe spotkania indywidualne z tymi uczniami, a także przeprowadzić wywiad środowiskowy w domu ucznia.

Podstawa prawna:

1. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. 1991 r., Nr 120, poz. 526 z późn. zm.) - art. 13, 16, 19,24;
2. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz.74 z późn. zm.);
3. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2004 r. Nr 282, poz. 2814 z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 7 września 1991 r. systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) - art. 92;
5. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69) - § 2.

Bibliografia:

1. „Prawa dziecka jako pacjenta”, M. Dercz, T. Rek, Rzecznik Praw Dziecka, Warszawa 2003
2. „Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej” pod red. Anny Oblacińskiej i Wisławy Ostregi, Warszawa 2003, Instytut Matki i Dziecka, Zakład Medycyny Szkolnej
3. „Standardy w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami sprawowanej przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej”, Warszawa 2003, Instytut Matki i Dziecka, Zakład Medycyny Szkolnej
4. Stanowisko przedstawione przez Instytut Matki i Dziecka w Warszawie w sprawie kontroli czystości uczniów przez pielęgniarki i higienistki szkolne z dnia 29 listopada 2004 r.

Podkarpacki Kurator Oświaty

ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów
tel. 017 867-11-00, fax. 017 867-19-54
e-mail: kurator@ko.rzeszow.pl, www.ko.rzeszow.pl

WP/R-070/12/09

Rzeszów, 2009-02-01

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka
ul. Śniadeckich 10
00-656 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku!

W związku z pismem nr ZBIA/500/12/2009/ESn z dnia 22 stycznia 2009 r. dotyczącym wzrostu zachowań na wszawicę uprzejmie informuję, że zostały podjęte działania informacyjne mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby.

W tym celu na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Rzeszowie został zamieszczony materiał „Dokonywanie w przedszkolach i szkołach przeglądów higieny osobistej”, przesłany przez Pana Rzecznika. Ukazał się również komunikat, że na stronie internetowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie oraz Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych znajdują się informacje o zapobieganiu i zwalczaniu wszawicy. Zostało też zamieszczone stanowisko Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie w sprawie kontroli czystości uczniów przez pielęgniarki i higienistki szkolne oraz materiał informacyjny Głównego Inspektoratu Sanitarnego nt. wszawicy.

Z poważaniem

PODKARPACKI
KURATOR OŚWIATY
Jacek Wojtas

Kuratorium Oświaty
w Białymstoku

Kuratorium Oświaty w Białymstoku

Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok; tel. (085) 748-48-48; fax. (085) 748-48-49

e-mail: kuratorium@kuratorium.bialystok.pl, <http://www.kuratorium.bialystok.pl>

KOSiW 426/3/09

Białystok, 2009-02-06

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka
ul. Śniadeckich 10
00-656 Warszawa

Odpowiadając na pismo ZBIA/500/12/2009/ESn z dnia 22 stycznia 2009r. w sprawie podjęcia działań informacyjnych mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się zachorowań na wszawicę, uprzejmie informuję że stosowna wiadomość została zamieszczona na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Białymstoku. (www.kuratorium.bialystok.pl/Bezpieczenstwo_wychowanie_profilaktyka/profilaktyka_i_pomoc_psychologiczna/).

Ponadto w/w materiał zostanie przedstawiony w czasie narad z dyrektorami szkół w rejonach wizytacyjnych, które odbędą się w lutym 2009r.

Z powrotem
WICEKURATOR OŚWIATY
mgr Wiesława Cwiklińska